

Erasmus+ projekts: “Ventspils Mūzikas vidusskolas audzēkņu prakse internacionālos orķestros un korī profesionālu mūziķu vadībā un pedagogu mūzikas mācīšanas pieredze iekļaujošās izglītības ietvarā bēgļu, imigrantu un sociālās atstumtības riskam pakļautiem audzēkņiem”

Erasmus+ labās prakses ceļvedis

MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” mobilitāšu rezultātā tapušā labās prakses piemēra, rezultātu, secinājumu un sistēmisko priekšlikumu apraksts

Saturs

Ievads.....	2
Projekta dalībnieku pieredze un rezultāti.....	2
Skolas direktora Jēkaba Macpana tēžu izvilks, secinājumi un ieteikumi	2
Skolas galvenās grāmatvedes Aelitas Šlangenas labās prakses apraksta izvilks, secinājumi un ieteikumi	4
Skolas direktora vietnieces Lāsmas Valdmanes tēžu izvilks, secinājumi un ieteikumi	5
Izglītības specialistes Līgas Balodes tēžu izvilks, secinājumi un ieteikumi.....	7
Projekta mobilitāšu rezultāti:	12
Secinājumi:	12
Priekšlikumi:	13
Mobilitātes nozīme skolas un visas mūzikas izglītības sistēmas attīstībā:.....	13
Mobilitātes dalībnieku personīgie un profesionālie ieguvumi	13
Personīgie ieguvumi:	13
Profesionālie ieguvumi:	14
Priekšlikumi Ventpils Mūzikas vidusskolai integrē Erasmus+ programmas iespējas un izceļ skolas iniciatīvas, kas veicina izglītības kvalitātes uzlabošanu, īpaši gatavojoties nākotnes iespējamajai ārvalstu audzēkņu integrācijai.....	15
1. Iekļaujošās izglītības un daudzveidības veicināšana.....	15
2. Muzikālo un pedagoģisko metožu atjaunošana	16
3. Sociālās integrācijas un kultūras daudzveidības sekmēšana	16
4. Skolotāju profesionālās attīstības veicināšana	16
5. Administratīvās efektivitātes uzlabošana	16
Noslēgums	17

Ievads

Projekta nosaukums: Ventspils Mūzikas vidusskolas audzēkņu prakse internacionālos orķestros un korī profesionālu mūziķu vadībā un pedagogu mūzikas mācīšanas pieredze iekļaujošās izglītības ietvarā bēgļu, imigrantu un sociālās atstumtības riskam pakļautiem audzēkņiem.

Mērķi: Projekta galvenie mērķi bija nodrošināt praktisko pieredzi profesionālā starptautiskā mūzikas vidē, uzlabot skolēnu mūzikas prasmes, attīstīt un pilnveidot izglītības metodes darbā ar daudzveidīgu un riska grupu audzēkņiem, veicināt kultūras apmaiņu un sociālo iekļaušanu, kā arī stiprināt skolas starptautiskās saites un sadarbības partnerības.

Norise: Laikā no 06.04.2024. līdz 13.04.2024. Ventspils Mūzikas vidusskolas skolotāji un audzēkņi piedalījās Erasmus+ mobilitātes programmā Agrupamento de Escolas de Maximinos skolā Bragā, Portugālē. Šī skolu apvienība piedāvā plašu izglītības klāstu, īpašu uzmanību pievēršot iekļaušanas un sociālās integrācijas jautājumiem. Mobilitātes laikā dalībnieki ieguva vērtīgu pieredzi darbā ar dažādu vajadzību un etnisko grupu audzēkņiem, kā arī piedalījās starptautiskos muzikālos projektos.

Projekta dalībnieku pieredze un rezultāti

Skolas direktora Jēkaba Macpana tēžu izvilkums, secinājumi un ieteikumi

Labās prakses apraksta izvilkums:

1. Skolotāju istaba kā būtisks pedagogu profesionālās sadarbības un atpūtas elements:

Maximinos skolu klasterī Bragā, Portugālē, skolotāju istaba ir piemērs tam, kā efektīvi veidot pedagogu profesionālo un sociālo mijiedarbību. Tā ir aprīkota ar kafejnīcu, datoriem mācību stundu sagatavošanai un ziņojumu dēli ar aktuālo informāciju. Šāda infrastruktūra veicina skolotāju regulāru tikšanos, profesionālo diskusiju un informācijas apmaiņu. Ventspils Mūzikas vidusskolā šādas iespējas ir ierobežotas telpu trūkuma dēļ, tādēļ nākotnē ir plānots atrast vietu un aprīkot jaunu skolotāju istabu, kas sekmētu profesionālo augšanu un izglītības kvalitāti.

2. Iekļaujoša izglītība un asistentu nozīmīgums atbalsta sniegšanā bērniem ar īpašām vajadzībām:

Maximinos skolā tiek praktizēta iekļaujoša izglītība ar atbalsta personāla nodrošināšanu bērniem ar īpašām vajadzībām. Latvijā šāda sistēma un atbilstoši apmācīts personāls trūkst, kas apgrūtina iekļaujošas izglītības īstenošanu. No šīs pieredzes Latvijā var mācīties par atbalsta personāla nozīmīgumu un efektivitāti, lai palīdzētu bērniem integrēties un sekmīgi mācīties.

3. Bragas pašvaldības izglītības pārvaldes pieredzes nozīmīgums un sadarbības iespējas ar Ventspils pašvaldību:

Vizītes laikā Bragā tika pieredzēta auglīga sadarbība ar Bragas pašvaldības izglītības pārvaldi. Diskusijas atklāja potenciālu veiksmīgai sadarbībai, kas varētu veicināt abu pilsētu izglītības sistēmu attīstību. Šāda sadarbība varētu ietvert regulāru zināšanu un labāko prakšu apmaiņu, kopīgu projektu un programmu izstrādi.

Secinājumi:

1. Skolotāju labbūtība un profesionālā sadarbība: Labi aprīkota un plaša skolotāju istaba ir būtiska skolotāju labbūtībai un profesionālajai sadarbībai, kas savukārt uzlabo mācību procesa kvalitāti.
2. Iekļaujošas izglītības nozīmīgums: Atbalsta personāla klātbūtne un apmācība ir kritiski svarīga, lai nodrošinātu iekļaujošu izglītību un palīdzētu bērniem ar īpašām vajadzībām integrēties mācību procesā.
3. Pašvaldību sadarbības potenciāls: Starptautiska sadarbība starp pašvaldībām var veicināt izglītības sistēmu attīstību, nodrošinot labāko prakšu apmaiņu un kopīgu projektu realizāciju.

Ieteikumi Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstībai:

1. Skolotāju istabas izveide un aprīkošana:

- Atrast un aprīkot jaunu un lielāku skolotāju istabu, kas veicinātu skolotāju profesionālo mijiedarbību un labbūtību.
- Nodrošināt telpu ar nepieciešamo aprīkojumu, piemēram, datoriem, ērtām sēdvietām un kafējnīcu, lai veicinātu pedagogu sadarbību un atpūtu.

2. Iekļaujošas izglītības attīstība:

- Ieviest atbalsta personālu sistēmu, nodrošinot speciāli apmācītus asistentus darbam ar bērniem ar īpašām vajadzībām.
- Organizēt skolotāju apmācības par iekļaujošas izglītības metodēm un stratēģijām, balstoties uz labās prakses piemēriem no Maximinos skolas.

3. Starptautiskās sadarbības stiprināšana:

- Attīstīt un uzturēt sadarbību ar Bragas pašvaldību, lai veicinātu zināšanu un labāko prakšu apmaiņu.
- Plānot un īstenot kopīgus projektus un programmas ar Bragas pašvaldību, lai uzlabotu izglītības kvalitāti un attīstību abās pilsētās.

Šie ieteikumi palīdzēs Ventspils Mūzikas vidusskolai uzlabot izglītības kvalitāti un administratīvo efektivitāti, veicinot iekļaujošu izglītības vidi un starptautisku sadarbību, kas ir būtiska izglītības attīstības mērķu sasniegšanai gan vietējā, gan starptautiskā kontekstā.

Skolas galvenās grāmatvede Aelitas Šlangenas labās prakses apraksta izvilks, secinājumi un ieteikumi

Labās prakses apraksta izvilks:

1. Integrētas administratīvas programmas loma efektīvā skolas pārvaldībā:

Bragas skolu administrācija izmanto vienotu programmu, kas centralizēti pārvalda visu informāciju par audzēkņiem, darbiniekiem un pedagogiem. Šāda sistēma veicina efektivitāti, jo ļauj ātri un vienkārši piekļūt un apstrādāt visus nepieciešamos datus vienā vietā, samazinot laiku un kļūdu iespējamību. Salīdzinājumā, Ventspils Mūzikas vidusskolā tiek izmantotas vairākas atsevišķas sistēmas, kas apgrūtina informācijas pārvaldību un rada sarežģījumus darbinieku ikdienas darbā. Tādēļ ieteicams ieviest integrētu sistēmu, kas uzlabotu administratīvo efektivitāti un informācijas pārskatāmību.

2. Vienota norēķinu karšu sistēma kā efektīvs risinājums finansiālās diskriminācijas novēršanai skolā:

Maximinos skolās, Bragā, ieviesta vienota norēķinu karšu sistēma, kas sniedz iespēju visiem audzēkņiem un darbiniekiem veikt pirkumus skolas teritorijā, nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi pakalpojumiem un saglabājot finansiālo privātumu. Lai gan Ventspils Mūzikas vidusskolā šāda sistēma nav iespējama pašreizējās infrastruktūras dēļ, pieredze no Bragas skolām rāda, ka līdzīgi risinājumi varētu būt noderīgi, lai nodrošinātu vienlīdzīgu atbalstu visiem skolēniem.

3. Efektīvs administrāciju telpu sadalījums kā produktīvas darba vides veicinātājs:

Bragas skolās ir labi organizēts administratīvo telpu sadalījums, kas atvieglo darbības norisi un uzlabo darba efektivitāti. Ventspils Mūzikas vidusskolā būtu jāapsver iespējas optimizēt esošo telpu izmantošanu, piemēram, piešķirot konkrētas zonas dažādām administratīvām funkcijām un izveidojot multifunkcionālas telpas, lai uzlabotu darba vidi un efektivitāti.

Secinājumi:

1. Informācijas pārvaldība: Integrētas administratīvas programmas ieviešana uzlabotu informācijas pārvaldību un efektivitāti, samazinot kļūdu iespējamību un darbinieku laika patēriņu informācijas meklēšanai un apstrādei.

2. Finansiālā vienlīdzība: Vienotas norēķinu karšu sistēmas piemērošana, lai arī ne tieši iespējama, norāda uz nepieciešamību meklēt alternatīvus risinājumus vienlīdzīgas piekļuves nodrošināšanai skolas pakalpojumiem.

3. Telpu izmantošana: Administratīvo telpu efektīva izmantošana un plānošana var ievērojami uzlabot darba efektivitāti un darbinieku apmierinātību, pat ar ierobežotiem resursiem.

Ieteikumi Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstībai:

1. Integrētas administratīvas sistēmas ieviešana:

- Izstrādāt un ieviest vienotu administratīvo programmu, kas centralizēti pārvaldītu visu skolas informāciju par audzēkņiem, pedagogiem un darbiniekiem.

- Nodrošināt darbiniekiem apmācības jaunās sistēmas lietošanā, lai pāreja būtu vienkārša un efektīva.

2. Vienlīdzīga piekļuve skolas pakalpojumiem:

- Izpētīt iespējas ieviest alternatīvas sistēmas vienlīdzīgas piekļuves nodrošināšanai, piemēram, sadarbībā ar vietējām ēdināšanas iestādēm, piedāvājot vienotas norēķinu kartes.

- Izveidot atbalsta mehānismus mazturīgiem skolēniem, nodrošinot, ka viņi var diskrēti saņemt nepieciešamo atbalstu.

3. Administratīvo telpu optimizācija:

- Pārplānot esošās telpas, lai piešķirtu konkrētas zonas dažādām administratīvām funkcijām.

- Izveidot multifunkcionālas telpas, kuras var izmantot dažādiem mērķiem dienas laikā, tādējādi uzlabojot telpu izmantošanas efektivitāti.

4. Darba vides uzlabošana:

- Veicināt pozitīvu un produktīvu darba vidi, nodrošinot labi plānotas un aprīkotas administratīvās telpas.

- Nodrošināt regulāru darbinieku apmācību un atbalstu, lai uzlabotu darba procesus un veicinātu profesionālo izaugsmi.

Šie ieteikumi palīdzēs Ventspils Mūzikas vidusskolai uzlabot administratīvo efektivitāti un darba vidi, vienlaikus veicinot izglītības kvalitāti un vienlīdzīgu piekļuvi skolas resursiem visiem audzēkņiem.

Skolas direktora vietnieces Lāsma Valdmanes tēžu izvilks, secinājumi un ieteikumi

Labās prakses apraksta izvilks:

1. Iekļaujošās izglītības nozīmīgums un efektīva mācību vide:

Laikā no 06.04.2024. līdz 13.04.2024. piedaloties Erasmus+ programmā Agrupamento de Escolas de Maximinos Bragā, Portugālē, Lāsma Valdmane iepazinās ar skolu apvienību, kurā mācās 1550 audzēkņi, no kuriem 375 ir imigranti un 80 romi. Skola pievērš īpašu uzmanību iekļaušanas un sociālās integrācijas jautājumiem, izmantojot mūzikas mācīšanu kā sociālo kompetenču un personības attīstības rīku. Skolā tiek nodrošināts atbalsts vājredzīgiem un neredzīgiem audzēkņiem, izmantojot Braila rakstu un speciālu aprīkojumu.

2. Atbalsta personāla nozīmīgums:

Maximinos skolā ir ieviesta iekļaujoša izglītība ar atbalsta personālu, kas palīdz bērniem ar īpašām vajadzībām pilnvērtīgi piedalīties mācību procesā. Latvijā šāda sistēma un atbilstoši

apmācīts personāls bieži vien trūkst, kas apgrūrina iekļaujošas izglītības īstenošanu. No šīs pieredzes Latvijā var mācīties par atbalsta personāla nozīmīgumu un efektivitāti.

3. Skolas vadības loma un komandas darbs:

Maximinos skolas vadība strādā kā vienota komanda, kas virzās uz mērķiem, motivē skolas personālu un veicina mācīšanās, pārmaiņu un inovāciju kultūru skolā. Skolas vadītāji veicina stipru partnerattiecību veidošanu un uzturēšanu ar citām skolām, vecākiem, vietējo sabiedrību un augstākās izglītības institūcijām.

Secinājumi:

1. Iekļaujoša izglītība un mācību vides nozīmīgums: Integrējot iekļaujošu izglītību, ir būtiski nodrošināt atbilstošus mācību materiālus un aprīkojumu, kā arī sagatavot pedagogus darbam ar dažādu vajadzību audzēkņiem.

2. Atbalsta personāla loma: Atbalsta personāla klātbūtne ir būtiska, lai nodrošinātu, ka bērni ar īpašām vajadzībām var pilnvērtīgi piedalīties mācību procesā un integrēties skolā.

3. Skolas vadības efektivitāte: Skolas vadības loma un komandas darbs ir būtiski, lai veicinātu mācīšanās kultūru, pārmaiņas un inovācijas izglītībā.

Ieteikumi Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstībai:

1. Iekļaujošās izglītības attīstība:

- Atbalsta personāla nodrošināšana: Ieviest sistēmu, kas nodrošina speciāli apmācītu atbalsta personālu darbam ar bērniem ar īpašām vajadzībām. Tas palīdzētu bērniem labāk integrēties mācību vidē un sekmīgi mācīties.

- Mācību materiālu un aprīkojuma nodrošināšana: Sagatavot un nodrošināt mācību materiālus un aprīkojumu, kas piemērots dažādu vajadzību audzēkņiem, piemēram, Braila raksta materiālus un speciālu aprīkojumu vājredzīgiem un neredzīgiem audzēkņiem.

2. Skolas vadības un komandas darba stiprināšana:

- Komandas darbs un profesionālā attīstība: Veicināt skolas vadības un pedagogu komandas darba efektivitāti, organizējot regulāras apmācības un pieredzes apmaiņas pasākumus, kas veicina sadarbību un inovācijas.

- Partnerattiecību veidošana: Attīstīt un uzturēt stipras partnerattiecības ar citām skolām, vecākiem, vietējo sabiedrību un augstākās izglītības institūcijām, lai veicinātu mācīšanās un inovāciju kultūru.

3. Mācību procesa uzlabošana:

- Efektīva mācību laika izmantošana: Izstrādāt skaidras un konsekventas mācību metodes, kas ietver pakāpenisku jaunu prasmju apguvi un prasmīgu mācību laika izmantošanu. Nodrošināt, ka mācību procesā tiek izmantotas pārbaudītas metodes, kas veicina skolēnu sekmes.

- Individualizēta mācību pieeja: Attīstīt un ieviest individuālus mācību plānus, kas pielāgoti katra skolēna vajadzībām, un nodrošināt, ka pedagogi ir apmācīti darbā ar individuālām mācību pieejām.

Šie ieteikumi palīdzēs Ventspils Mūzikas vidusskolai uzlabot izglītības kvalitāti, veicinot iekļaujošu izglītības vidi un stiprinot skolas vadības un pedagogu komandas darbu. Tas nodrošinās, ka skola var efektīvi reaģēt uz dažādu vajadzību audzēkņu prasībām, veicinot mācību procesu un izglītības kvalitātes uzlabošanu.

Izglītības specialistes Līgas Balodes tēžu izvilks, secinājumi un ieteikumi

Labās prakses apraksta izvilks:

1. Iekļaujošās izglītības nozīmīgums un efektīva mācību vide:

No 06.04.2024. līdz 13.04.2024. piedaloties Erasmus+ programmā Agrupamento de Escolas de Maximinos Bragā, Portugālē, Līga Balode iepazīs ar Portugāles izglītības sistēmu, kurā tiek uzsvērtā iekļaujoša izglītība un sociālā integrācija. Skolā mācās 1550 audzēkņi, no kuriem daudzi ir imigranti un etnisko minoritāšu pārstāvji. Skola izmanto mūzikas mācīšanu kā rīku sociālo kompetenču un personības attīstībai, īpašu uzmanību pievēršot bērniem ar speciālām vajadzībām. Skola ir aprīkota ar nepieciešamo aprīkojumu un mācību materiāliem, lai nodrošinātu atbalstu vājredzīgiem un neredzīgiem audzēkņiem, tostarp Braila rakstu un speciālas ierīces.

2. Atbalsta personāla nozīmīgums un komunikācijas stratēģijas:

Maximinos skolā ir attīstīta atbalsta sistēma, kurā tiek nodrošināts speciālists katram bērnam ar īpašām vajadzībām. Skolā ir arī ļoti labi izstrādāta komunikācijas stratēģija, kas palīdz uzturēt ciešu saikni starp skolas vadību, pedagogiem, atbalsta personālu un vecākiem. Šāda pieeja nodrošina, ka visi skolēni un viņu ģimenes jūtas piederīgas un atbalstītas.

3. Audzināšanas darba un komunikācijas uzlabošana:

Balode novēroja, ka portugāļu skolās ļoti liela uzmanība tiek pievērsta tiešai divvirzienu saziņai starp skolotājiem un vecākiem, kā arī starp skolotājiem un audzēkņiem. Sarunas, kurās piedalās skolēns, vecāks un skolotājs, ir efektīvākas un veicina labākus rezultātus.

Secinājumi:

1. Iekļaujošās izglītības attīstība: Iekļaujošā izglītība ir būtiska, lai nodrošinātu dažādu vajadzību audzēkņu pilnvērtīgu iekļaušanos mācību procesā. Nepieciešams nodrošināt atbilstošus mācību materiālus, aprīkojumu un atbalsta personālu.

2. Komunikācijas stratēģijas nozīmīgums: Efektīva komunikācija starp skolotājiem, vecākiem un skolēniem ir būtiska, lai veicinātu pozitīvu mācību vidi un nodrošinātu skolēnu labbūtību. Ir jāattīsta tieša divvirzienu saziņa un jānodrošina regulāra atgriezeniskā saite.

3. Skolas vadības un komandas darba stiprināšana: Skolas vadības un pedagogu komandas darbs ir būtisks, lai nodrošinātu skolas izglītības kvalitāti un veicinātu inovācijas. Jāveicina sadarbība un pieredzes apmaiņa starp skolotājiem un skolas vadību.

Ieteikumi Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstībai:

1. Iekļaujošās izglītības attīstība:

- Atbalsta personāla nodrošināšana: Ieviest sistēmu, kas nodrošina speciāli apmācītu atbalsta personālu darbam ar bērniem ar īpašām vajadzībām. Tas palīdzētu bērniem labāk integrēties mācību vidē un sekmīgi mācīties.

- Mācību materiālu un aprīkojuma nodrošināšana: Sagatavot un nodrošināt mācību materiālus un aprīkojumu, kas piemērots dažādu vajadzību audzēkņiem, piemēram, Braila raksta materiālus un speciālu aprīkojumu vājredzīgiem un neredzīgiem audzēkņiem.

2. Komunikācijas stratēģijas uzlabošana:

- Efektīva saziņa ar vecākiem: Izstrādāt un ieviest efektīvas komunikācijas stratēģijas ar vecākiem, piemēram, regulāras vecāku sapulces, kursa/skolas koncertus vecākiem un vecāku dienas. Tas palīdzētu vecākiem justies vairāk iesaistītiem skolas dzīvē un veicinātu pozitīvu saziņu.

- Divvirzienu saziņa: Nodrošināt tiešu divvirzienu saziņu starp skolotājiem, vecākiem un skolēniem, lai veicinātu labāku izpratni un sadarbību.

3. Skolas vadības un komandas darba stiprināšana:

- Komandas darbs un profesionālā attīstība: Veicināt skolas vadības un pedagogu komandas darba efektivitāti, organizējot regulāras apmācības un pieredzes apmaiņas pasākumus, kas veicina sadarbību un inovācijas.

- Partnerattiecību veidošana: Attīstīt un uzturēt stipras partnerattiecības ar citām skolām, vecākiem, vietējo sabiedrību un augstākās izglītības institūcijām, lai veicinātu mācīšanās un inovāciju kultūru.

4. Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas novēršana:

- Atbalsta pasākumi: Izstrādāt un ieviest atbalsta pasākumus, kas palīdzētu samazināt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku. Tas ietver speciālistu atbalstu un specifisku profesionālo orientāciju, īpaši uzsvērot valodas apguvi.

5. Kultūras pieredzes bagātināšana:

- Kultūras aktivitātes: Organizēt kultūras aktivitātes un pasākumus, kas veicina skolēnu un pedagogu kultūras pieredzes bagātināšanu un sekmē izpratni par dažādām kultūrām.

Šie ieteikumi palīdzēs Ventspils Mūzikas vidusskolai uzlabot izglītības kvalitāti, veicinot iekļaujošu izglītības vidi un stiprinot skolas vadības un pedagogu komandas darbu. Tas nodrošinās, ka skola var efektīvi reaģēt uz dažādu vajadzību audzēkņu prasībām, veicinot mācību procesu un izglītības kvalitātes uzlabošanu.

Direktora vietnieces Ingas Cīrules labās prakses apraksta izvilks, secinājumi un konkrēti ieteikumi Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstībai

No 06.04.2024. līdz 13.04.2024. piedalījies Erasmus+ mobilitātes programmā Portugālē, Agrupamento de Escolas de Maximinos skolu apvienībā. Mobilitātes mērķis bija iepazīties ar iekļaujošās izglītības metodēm, īpašu uzmanību pievēršot mācību un metodiskajiem materiāliem, kas veicina izglītojamo ar speciālām vajadzībām integrēšanu izglītības procesā.

1. Iekļaujošā izglītība:

- Iepazīnos ar dažādiem materiāliem un metodēm, kas veicina audzēkņu ar speciālām vajadzībām integrāciju.

- Skolās tiek izmantoti ritma un tautas mūzikas instrumenti, daudzbalsības metodes, kas palīdz iekļaut bērnus mācību procesā.

- Izglītība mazākumtautību bērniem tiek nodrošināta ar īpašu valodas un kultūras apmācību, kas ietver šīs tautas mūziku.

2. Agrupamento de Escolas de Maximinos pieredze:

- Skolu apvienībā mācās bērni no 48 tautībām, un prioritāte ir portugāļu valodas apguve.

- Montesori metodikas pielietojums, veidojot pētnieciskās un izzinošās prasmes bērniem.

- Bragas konservatorijā mācības notiek četros posmos, nodrošinot drošu vidi arī jaunāko klašu audzēkņiem.

Secinājumi:

- Iekļaujošās izglītības nozīme: Veiksmīgi integrēt audzēkņus ar speciālām vajadzībām, nodrošinot viņiem atbalsta personālu un pielāgotus mācību materiālus, ir būtiski.

- Mazākumtautību izglītība: Valodas un kultūras apmācība ir svarīga, lai bērni varētu veiksmīgi integrēties sabiedrībā un mācību procesā.

- Pedagogu loma: Pedagogiem jābūt gataviem uzņemt atbildību par dažādību klasē un izmantot piemērotas mācību metodes.

Ieteikumi Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstībai:

1. Iekļaujošās izglītības metodes:

- Izstrādāt un ieviest metodiskos materiālus, kas veicina audzēkņu ar speciālām vajadzībām integrēšanu.

- Pielāgot mācību metodes, izmantojot ritma un tautas mūzikas instrumentus, daudzbalsības metodes.

2. Mazākumtautību izglītība:

- Ieviest valodas un kultūras apmācību programmas mazākumtautību bērniem, iekļaujot šo tautu mūzikas elementus mācību procesā.

3. Pedagogu profesionālā attīstība:

- Nodrošināt pedagogiem apmācības par iekļaujošās izglītības metodēm, īpaši darbā ar bērniem ar speciālām vajadzībām.

- Veicināt pedagogu sadarbību un pieredzes apmaiņu ar starptautiskiem kolēģiem.

4. Metodisko materiālu izstrāde un sadarbība:

- Izstrādāt metodiskos materiālus, pamatojoties uz Agrupamento de Escolas de Maximinos pieredzi, un dalīties ar tiem metodisko komisiju ietvaros.

- Veidot ciešāku sadarbību ar Portugāles skolām, organizējot kopīgus projektus un apmācības.

5. Projekta rezultātu integrācija:

- Integrēt mobilitātes laikā iegūtās metodiskās atziņas MIKC "Ventspils Mūzikas vidusskola" mācību programmās.

- Nodrošināt, ka mobilitātes pieredze tiek izmantota skolas attīstībā, veicinot iekļaujošu un daudzveidīgu mācību vidi.

Šie ieteikumi veicinās Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstību, uzlabojot izglītības kvalitāti, veicinot iekļaujošās izglītības principus un nodrošinot daudzveidīgu un bagātu mācību vidi visiem audzēkņiem.

Projektu koordinators Aldars Šagžijevs labās prakses apraksta izvilcums, secinājumi un konkrēti ieteikumi Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstībai

Dalība Erasmus+ mobilitātē Agrupamento de Escolas de Maximinos, Portugālē, deva man un maniem kolēģiem no Ventspils Mūzikas vidusskolas iespēju iegūt vērtīgas prasmes un zināšanas, kas būtiski uzlaboja mūsu profesionālās kompetences un mācību metodes.

1. Iekļaujošās izglītības prakses:

- Mēs iepazināmies ar efektīvām iekļaujošās izglītības metodēm, kuras ļauj labāk integrēt audzēkņus ar dažādām vajadzībām. Tas palīdzēja mums saprast, kā veiksmīgi pielāgot mācību procesu, lai tas būtu pieejams un efektīvs visiem audzēkņiem, neatkarīgi no viņu individuālajām vajadzībām.

2. Metodisko materiālu izstrāde:

- Balstoties uz Portugālē gūto pieredzi, mēs izstrādāsim metodiskos materiālus par mūzikas izglītības labās prakses piemēriem. Šis materiāls tiks izmantots, lai papildinātu mūsu skolas mācību satura bāzi un veicinātu pedagoģisko pieeju atjaunošanu.

3. Sadarbības veicināšana:

- Mobilitātes laikā mēs veidojām un nostiprinājām profesionālās saites ar Portugāles kolēģiem, kas pavērs iespējas nākotnes projektiem un iniciatīvām. Šīs saites ļauj mums turpināt sadarbību arī attālināti, izmantojot digitālās platformas.

4. Pedagoģiskās prakses uzlabošana:

- Mēs uzlabojām savas prasmes mūzikas mācīšanās, īpaši attiecībā uz darbu daudzveidīgās mācību grupās. Mēs iemācījāmies jaunas pieejas un metodes, kas ļauj efektīvāk integrēt teoriju un praksi, nodrošinot dziļāku izpratni un lielāku audzēkņu iesaisti.

5. Projekta rezultātu integrācija:

- Gūtās zināšanas un prasmes tiks integrētas mūsu skolas mācību programmās, un tās tiks prezentētas pārējiem skolotājiem un skolas administrācijai, nodrošinot, ka mobilitātes ieguvumi tiek efektīvi izmantoti skolas attīstībā.

Secinājumi:

- Iekļaujošās izglītības nozīme: Veiksmīga audzēkņu ar dažādām vajadzībām integrācija prasa pielāgotus mācību materiālus un metodes, kas nodrošina vienlīdzīgas iespējas visiem.

- Atbalsta personāla nozīme: Lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu darbu ar dažādiem audzēkņiem, būtiski stiprināt atbalsta personāla kapacitāti Ventspils Mūzikas vidusskolā.

- Sadarbības veicināšana: Starptautisko sadarbības saikņu veidošana ir būtiska, lai nodrošinātu pieredzes apmaiņu un jaunu ideju ieviešanu izglītības procesos.

- Pedagoģiskās prakses uzlabošana: Jaunu pieeju un metožu apguve ir svarīga, lai uzlabotu mācību kvalitāti un audzēkņu iesaisti.

- Izaicinājumi individuālajā darbā: Portugāles pedagogu apjukums un neziņa, strādājot ar individuāliem gadījumiem, liecina, ka arī Ventspils Mūzikas vidusskolai jābūt gatavai neparedzētiem izaicinājumiem. Pedagogu tālākizglītība un atbalsta mehānismi jāuzlabo, lai efektīvi reaģētu uz specifiskām situācijām.

Ieteikumi Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstībai:

1. Iekļaujošās izglītības metodes:

- Izstrādāt un ieviest metodiskos materiālus, kas veicina audzēkņu ar speciālām vajadzībām integrēšanu.

- Pielāgot mācību metodes, lai tās atbilstu dažādu audzēkņu vajadzībām, izmantojot ritma un tautas mūzikas instrumentus.

2. Atbalsta personāla stiprināšana:

- Stiprināt atbalsta personāla kapacitāti, lai nodrošinātu kvalitatīvu atbalstu audzēkņiem ar dažādām vajadzībām.

- Veidot apmācības programmas atbalsta personālam, lai nodrošinātu viņu profesionalitāti un efektivitāti.

3. Sadarbības stiprināšana:

- Veidot ciešāku sadarbību ar starptautiskajiem partneriem, organizējot kopīgus projektus un apmācības gan klātienē, gan digitālajās platformās.
- Veicināt pieredzes apmaiņu starp skolotājiem un izglītības iestādēm, lai ieviestu jaunus risinājumus mācību procesā.

4. Pedagoģiskās prakses uzlabošana:

- Nodrošināt regulāras apmācības pedagogiem par iekļaujošās izglītības metodēm.
- Veicināt pedagogu sadarbību un pieredzes apmaiņu, lai integrētu labās prakses piemērus mācību procesā.

5. Metodisko materiālu izstrāde:

- Izstrādāt metodiskos materiālus, pamatojoties uz Erasmus+ mobilitātes laikā gūto pieredzi, un dalīties ar tiem metodisko komisiju ietvaros.
- Nodrošināt, ka metodiskie materiāli tiek pastāvīgi atjaunoti un pielāgoti mūsdienu izglītības prasībām.

6. Projekta rezultātu integrācija:

- Integrēt mobilitātes laikā iegūtās zināšanas un prasmes MIKC "Ventspils Mūzikas vidusskola" mācību programmās.
- Nodrošināt, ka mobilitātes pieredze tiek izmantota skolas attīstībā, veicinot iekļaujošu un daudzveidīgu mācību vidi visiem audzēkņiem.

Šie ieteikumi palīdzēs uzlabot Ventspils Mūzikas vidusskolas izglītības kvalitāti, veicinās iekļaujošas izglītības principu ieviešanu un nodrošinās, ka skola spēj pielāgoties mūsdienu sabiedrības vajadzībām, izmantojot Erasmus+ programmas sniegtās iespējas.

Projekta mobilitāšu rezultāti:

Projekta dalībnieki ieguva nozīmīgas atziņas un prasmes, piedaloties starptautiskajās mācību darbnīcās. Projekts veicināja jaunu mācību stratēģiju izstrādi, kas pielāgota daudzveidīgam audzēkņu sastāvam. Skolotāji iepazīna inovācijas izglītības jomā, kas var tikt integrētas Ventspils Mūzikas vidusskolas mācību procesā. Turklāt projekts uzlaboja dalībnieku izpratni par kultūras daudzveidību, kas ir svarīgi viņu personiskajai un profesionālajai izaugsmei.

Secinājumi:

Mobilitātes pieredze veicināja jaunus attieksmes un vērtību modeļus, kas tiek integrēti ikdienas dzīvē un mācību procesā. Pedagoģi guva dziļāku izpratni par dažādības un iekļaušanas principiem, kas pamazām kļūst par neatņemamu skolas ikdienas darba sastāvdaļu.

Priekšlikumi:

1. Iekļaujošās izglītības integrācija: Izstrādāt individuālo izglītības plānu katram audzēknim, īpaši tiem ar īpašām vajadzībām, un organizēt regulāras apmācības par iekļaujošo izglītību.
2. Muzikālo un pedagoģisko metožu atjaunošana: Ieviest mūzikas terapijas programmas un digitālās mūzikas rīkus, lai uzlabotu mācību kvalitāti.
3. Sociālās integrācijas un kultūras daudzveidības sekmēšana: Organizēt starpkultūru mūzikas projektus un izstrādāt valodu atbalsta programmas.
4. Skolotāju profesionālās attīstības veicināšana: Veicināt skolotāju dalību starptautiskās apmācībās un apmaiņas programmās.
5. Administratīvās efektivitātes uzlabošana: Modernizēt skolas pārvaldības sistēmas, izmantojot Erasmus+ atbalstu.

Mobilitātes nozīme skolas un visas mūzikas izglītības sistēmas attīstībā:

Šie priekšlikumi un projekta rezultāti ne tikai stiprina Ventspils Mūzikas vidusskolas pozīcijas kā izcilas mūzikas izglītības iestādes Latvijā un starptautiskā līmenī, bet arī veicina vispārējo izglītības sistēmas attīstību. Tie palīdz sagatavot skolu globālajai izglītības videi, nodrošinot kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību, kas atbilst gan Latvijas, gan Eiropas izglītības stratēģiskajiem mērķiem, kā noteikts Latvijas izglītības un kultūrpolitikas plānošanas dokumentos.

Mobilitātes dalībnieku personīgie un profesionālie ieguvumi

Personīgie ieguvumi:

1. Kultūras izpratnes paplašināšana: Dalībnieki piedzīvoja daudzveidīgu un bagātu kultūras pieredzi, iepazīstot Portugāles tradīcijas, vēsturi un ikdienas dzīvi. Tas veicināja viņu izpratni par dažādām kultūrām un attīstīja spēju adaptēties starpkultūru vidē.
2. Pašapziņas un pašnovērtējuma uzlabošanās: Dalība starptautiskā projektā palīdzēja dalībniekiem attīstīt pašapziņu, veicinot viņu spēju pielāgoties jaunām situācijām un uzņemties atbildību par savām darbībām. Tas stiprināja viņu pārliecību par savām spējām gan profesionālajā, gan personīgajā dzīvē.
3. Komunikācijas prasmju pilnveidošana: Dalībnieki uzlaboja savas komunikācijas prasmes, īpaši angļu valodā, kas ir būtiska starptautiskā vidē. Komunikācija ar kolēģiem un audzēkņiem no citas kultūras palīdzēja attīstīt starpkultūru komunikācijas prasmes.

4. Sociālo prasmju attīstība: Dalība projektā veicināja dalībnieku spēju veidot un uzturēt starptautiskus kontaktus, kas var būt noderīgi nākotnes sadarbībai un profesionālajai attīstībai. Sociālo prasmju uzlabošana ietver spēju sadarboties, risināt konfliktus un efektīvi strādāt komandā.

Profesionālie ieguvumi:

1. Pedagoģisko prasmju attīstība: Dalībnieki ieguva jaunas zināšanas un prasmes par iekļaujošu izglītību un daudzveidīgu mācīšanas metožu pielietošanu, kas palīdzēs viņiem efektīvāk strādāt ar dažādu vajadzību audzēkņiem. Šīs prasmes ir būtiskas, lai nodrošinātu kvalitatīvu un iekļaujošu mācību procesu.

2. Metodisko zināšanu paplašināšana: Dalība mobilitātē sniedza iespēju iepazīties ar inovatīvām mācīšanas metodēm un pieejām, ko var integrēt Ventspils Mūzikas vidusskolas mācību procesā. Tas ietver mūzikas terapijas programmas, digitālos mūzikas rīkus un citus pedagoģiskos risinājumus.

3. Starptautiskā pieredze un kontakti: Dalībnieki veidoja vērtīgus starptautiskus kontaktus ar kolēģiem no citām valstīm, kas var veicināt turpmāko sadarbību un profesionālo izaugsmi. Starptautiskā pieredze palīdz attīstīt globālu redzējumu un spēju darboties dažādos kultūras kontekstos.

4. Profesijas prestiža celšana: Dalība Erasmus+ projektā veicina dalībnieku profesionālo izaugsmi un prestižu, jo viņi iegūst atzinību par savām zināšanām un prasmēm starptautiskā līmenī. Tas var pozitīvi ietekmēt viņu karjeras iespējas un motivāciju turpmākajai profesionālajai attīstībai.

5. Tehnoloģiju izmantošanas prasmju uzlabošana: Dalībnieki ieguva praktisku pieredzi mūzikas tehnoloģiju un digitālo rīku izmantošanā, kas ir svarīgi mūsdienu mūzikas izglītībā. Šīs prasmes palīdzēs integrēt jaunākās tehnoloģijas mācību procesā, uzlabojot mācību kvalitāti un pieejamību.

Kopumā dalība Portugāles mobilitātē sniedza dalībniekiem bagātīgu un daudzveidīgu pieredzi, kas veicināja viņu personīgo un profesionālo izaugsmi. Iegūtās prasmes un zināšanas ne tikai uzlabo dalībnieku spējas un kompetences, bet arī veicina Ventspils Mūzikas vidusskolas kopējo izglītības kvalitāti un starptautisko sadarbību.

Projekta pieredze Agrupamento de Escolas de Maximinos Bragā, Portugālē, atklāja daudzdimensionālu ieskatu mūsdienu izglītības praksēs, kas balstās uz Erasmus+ programmas principiem un pedagoģiskās zinātnes atziņām. Šī mobilitāte deva iespēju projekta dalībniekiem – gan skolotājiem, gan administratīvajam personālam – iepazīt un integrēt inovatīvas pieejas, kas uzlabo izglītības procesa kvalitāti un veicina skolēnu sociālo un akadēmisko attīstību.

Iekļaujošā izglītība un individuālā pieeja kļuva par stūrakmeni visā pieredzē. Agrupamento de Escolas de Maximinos demonstrēja, kā izglītības iestāde var efektīvi reaģēt uz daudzveidīgām skolēnu vajadzībām, nodrošinot atbilstošus mācību resursus, piemērotu pedagoģisko pieeju un visaptverošu atbalstu. Šāda prakse ir saskaņā ar Erasmus+ mērķiem par iekļaujošu izglītību, kas aicina uzņemties proaktīvu lomu, veicinot līdzdalību un vienlīdzīgu piekļuvi izglītībai visiem skolēniem.

Projekta laikā pedagoģiskās inovācijas un metodes tika apskatītas caur prizmu, kā mūzikas mācīšana var kalpot kā sociālo prasmju un personības attīstības veicinātājs. Pedagogi no Portugāles un Latvijas dalījās pieredzē par to, kā mūzika kā mācību priekšmets var būt efektīvs rīks iekļaujošās izglītības prakses veidošanā. Tieši šie pedagoģiskie risinājumi parādīja, kā mūsdienu izglītības sistēmās ir jāintegrē jaunas mācīšanās metodes, lai pielāgotos mainīgajām sabiedrības vajadzībām un darba tirgus prasībām.

Sociālā integrācija un kultūras daudzveidība bija centrālais elements, novērtējot skolas vidi, kurā audzēkņi pārstāv dažādas kultūras un etniskās grupas. Projekta pieredze atklāja, kā skola apzināti veido starpkultūru sapratni un respektu, izveidojot tādu mācību vidi, kas atspoguļo plašāku sabiedrības daudzveidību. Šis aspekts ir īpaši svarīgs, jo tas atbilst Erasmus+ uzsvaram uz kultūru daudzveidību kā svarīgu mūsdienu izglītības aspektu.

Profesionālā attīstība un sadarbība, kā arī administratīvās inovācijas parādīja, kā skolu vadība un pedagogu komandas var efektīvi darboties, lai veicinātu izglītības kvalitāti un inovācijas. Diskusijas un darbnīcas par pedagoģiskām metodēm un administratīvām praksēm palīdzēja stiprināt skolotāju un administrācijas spējas risināt ikdienas izaicinājumus un veicināt pozitīvas pārmaiņas.

Visbeidzot, šī projekta pieredze ir ievērojami ietekmējusi atbalsta infrastruktūru un resursu pieejamību, īpaši attiecībā uz speciālām izglītības vajadzībām. Piemēram, apgūstot Braila rakstu un pielāgojot mācību vidi vājredzīgiem un neredzīgiem audzēkņiem, tika demonstrēta skolas spēja integrēt universālā dizaina principus, nodrošinot, ka izglītība ir pieejama visiem bez diskriminācijas.

Šī pieredze ne tikai stiprināja dalībnieku profesionālās zināšanas un prasmes, bet arī radīja jaunas perspektīvas par to, kā izglītība var kalpot kā galvenais rīks sociālajai kohēzijai un personīgajai attīstībai, izceļot Erasmus+ programmas nozīmīgumu un tās ietekmi uz globālo izglītības praksi.

Priekšlikumi Ventspils Mūzikas vidusskolai integrē Erasmus+ programmas iespējas un izceļ skolas iniciatīvas, kas veicina izglītības kvalitātes uzlabošanu, īpaši gatavojoties nākotnes iespējamajai ārvalstu audzēkņu integrācijai.

1. Iekļaujošās izglītības un daudzveidības veicināšana

Priekšlikumi:

- Individuālo izglītības plānu (IIP) izstrāde: Katram audzēknim, īpaši tiem ar īpašām vajadzībām, izstrādāt individuālu izglītības plānu, kas balstīts uz Erasmus+ labās prakses piemēriem un pētniecības materiāliem.

- Daudzveidības un iekļaujošās izglītības apmācības: Organizēt regulāras apmācības un darbnīcas par iekļaujošo izglītību, izmantojot Erasmus+ finansējumu un starptautisko ekspertu zināšanas, lai sagatavotu skolotājus efektīvam darbam ar dažādu kultūru audzēkņiem.

2. Muzikālo un pedagoģisko metožu atjaunošana

Priekšlikumi:

- Mūzikas terapijas un jauno tehnoloģiju ieviešana: Ieviest mūzikas terapijas programmas un digitālās mūzikas rīkus, balstoties uz Erasmus+ projektiem un starptautiskajiem piemēriem, lai sekmētu emocionālo un sociālo attīstību.
- Mūzikas tehnoloģiju izmantošana mācību procesā: Aktīvi integrēt jaunākās mūzikas tehnoloģijas mācību procesā, sagatavojot skolotājus un audzēkņus darbam ar šiem rīkiem, paplašinot mūzikas mācību metožu klāstu.

3. Sociālās integrācijas un kultūras daudzveidības sekmēšana

Priekšlikumi:

- Starpkultūru projekti: Veicināt starpkultūru izpratni un sadarbību, organizējot kopīgus mūzikas pasākumus un darbnīcas ar Erasmus+ atbalstu, piesaistot māksliniekus un pedagogus no dažādām valstīm.
- Valodu atbalsta programmas: Izstrādāt un ieviest valodu atbalsta programmas, sagatavojot materiālus un nodrošinot atbalstu audzēkņiem, kuriem latviešu vai angļu valoda nav dzimtā, veicinot viņu pilnvērtīgu integrāciju skolas dzīvē.

4. Skolotāju profesionālās attīstības veicināšana

Priekšlikumi:

- Starptautiskās apmācības un apmaiņa: Organizēt skolotāju dalību Erasmus+ apmaiņas programmās un profesionālās attīstības kursiem, lai paplašinātu viņu zināšanas un prasmes, īpaši attiecībā uz iekļaujošo izglītību un daudzveidības menedžmentu.
- Pedagoģiskās inovācijas: Ieviest jaunas mācīšanas un vērtēšanas metodes, balstoties uz starptautiskām pedagoģiskām tendencēm un pētniecību, sekmējot skolotāju spēju attīstību.

5. Administratīvās efektivitātes uzlabošana

Priekšlikumi:

- Tehnoloģiju un administratīvo sistēmu modernizācija: Izmantot Erasmus+ resursus, lai modernizētu skolas administratīvās sistēmas un ieviestu jaunas tehnoloģijas, kas atvieglo mācību pārvaldību un uzlabo saziņu starp skolu un audzēkņu ģimenēm.

Šie priekšlikumi ne tikai atbalstītu Ventpils Mūzikas vidusskolas gatavību integrēt nākotnē ārvalstu audzēkņus, bet arī uzlabotu vispārējo izglītības kvalitāti, sekmējot gan skolēnu, gan skolotāju profesionālo un personisko attīstību.

Noslēgums

Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstību ievērojami veicina ieteiktie priekšlikumi, kas atbilst gan Erasmus+ programmā izvirzītajiem mērķiem, gan Latvijas Republikas izglītības un kultūrpolitikas plānošanas dokumentiem. Šie priekšlikumi ir vērsti uz izglītības kvalitātes un pieejamības uzlabošanu, sekmējot iekļaujošu un inovatīvu mācību vidi.

Iekļaujošās izglītības un daudzveidības veicināšana, piemēram, ar individuālo izglītības plānu (IIP) izstrādi un daudzveidības apmācību organizēšanu, ļauj Ventspils Mūzikas vidusskolai efektīvi reaģēt uz audzēkņu dažādām vajadzībām. Šādi pasākumi atbilst Latvijas valdības stratēģiskajiem mērķiem par izglītības pieejamību un kvalitāti, kā arī Erasmus+ prioritātēm par iekļaujošu izglītību.

Muzikālo un pedagoģisko metožu atjaunošana, izmantojot mūzikas terapijas programmas un jaunākās tehnoloģijas, palīdz skolai nodrošināt augstas kvalitātes mācību procesu. Šie uzlabojumi ir saskaņā ar Latvijas izglītības politikas dokumentiem, kas uzsver nepieciešamību pēc mūsdienīgām un elastīgām mācību metodēm.

Sociālās integrācijas un kultūras daudzveidības sekmēšana caur starpkultūru projektiem un valodu atbalsta programmām ne tikai sagatavo skolu darbam ar ārvalstu audzēkņiem nākotnē, bet arī veicina kultūru izpratni un toleranci. Tas ir saskaņā ar Latvijas kultūrpolitikas mērķiem veicināt kultūras daudzveidību un integrāciju, kā arī ar Erasmus+ mērķiem par kultūru apmaiņu un starptautisko sadarbību.

Skolotāju profesionālās attīstības veicināšana, piedaloties starptautiskās apmācībās un apmaiņas programmās, palīdz skolotājiem iegūt jaunas prasmes un zināšanas, kas nepieciešamas darbā ar daudzveidīgiem audzēkņiem. Šī pieeja ir saskaņā ar Latvijas izglītības stratēģijā uzsvērtu nepieciešamību pēc mūžizglītības un pedagoģisko prasmju nepārtrauktas pilnveides.

Administratīvās efektivitātes uzlabošana, modernizējot skolas pārvaldības sistēmas ar Erasmus+ atbalstu, veicina efektīvāku resursu un informācijas pārvaldību. Tas atbilst Latvijas valdības plānošanas dokumentu mērķiem par izglītības sistēmas efektivitātes un pārredzamības uzlabošanu.

Šo priekšlikumu īstenošana ne tikai stiprina Ventspils Mūzikas vidusskolas spējas nodrošināt kvalitatīvu izglītību, bet arī sagatavo to efektīvai darbībai globālā un daudzveidīgā izglītības vidē, atbilstot gan Latvijas, gan Eiropas izglītības stratēģiskajiem mērķiem.